

Koll på Världen aktivitetsboken

Lärraranvisning punktskrift

Verksnummer: 30785

Lärraranvisningens innehåll

Lärraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur den pedagogiskt anpassade boken skiljer sig från originalboken och hur ni kan arbeta med den. Nedan kan du läsa vad respektive del i lärraranvisningen handlar om, så att du kan förbereda och planera arbetet med läromedlet på bästa sätt.

- **Generella förändringar av boken**
Under denna rubrik beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens bok, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.
- **Sidspecifika förändringar**
Här kan du läsa om sidspecifika tillägg och ändringar som är gjorda i den pedagogiskt anpassade boken. Det kan till exempel vara en övning som omarbetats eller en bild som flyttats.
- **Till läsaren**
I den pedagogiskt anpassade boken återfinns alltid en text som riktar sig till eleven. Samma text hittar du också i lärraranvisningen. Den innehåller information som kan vara bra för läsaren att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Läs denna text tillsammans med eleven!
- **Pedagogiska tips**
I denna del av dokumentet hittar du pedagogiska och metodiska förslag på hur ni kan arbeta med de olika uppgifterna i boken. Du hittar också exempel på hur skolan bör tänka kring läxor, taktila bilder, provsituationer osv. Här återfinns också förslag på olika pedagogiska hjälpmedel som skolan kan behöva köpa in eller ta fram för att ni ska kunna arbeta med boken på ett bra sätt.
- **Bildbeskrivningar**
Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.

Återkoppling och synpunkter

Dela gärna med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen@spsm.se eller ring oss på tel. 010-473 50 00.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på tel. 020-23 23 00.

Trevlig läsning!

Lärraranvisning

Titel: Koll på Världen aktivitetsboken

Författare: Kjell Haraldsson m.fl.

ISBN: 978-91-622-7356-9

Innehåll

Generella förändringar av boken	1
Sidspecifika förändringar.....	3
Till läsaren.....	15
Pedagogiska tips.....	16
Bildbeskrivningar.....	18

Generella förändringar av boken

- Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom omarbetningar av visuellt beroende text och bilder. Målet med pedagogisk anpassning är att elever med svår synnedsättning/blindhet ska kunna använda läromedlet på samma sätt som sina klasskamrater. De anpassade uppgifterna ska ha samma pedagogiska innebörd som förlagan och eleven ska vara lika självgående i den anpassade boken som de övriga klasskamraterna i sina böcker.
- Plocka upp den tryckta punktskriften samt eventuella svällpappersbilder så snart du kan och förvara pärmarna stående. Punktskriften riskerar att plattas till och svällpappersbilderna kan klibba ihop om de förvaras liggande. Den tillfälliga doft som kan förekomma då svällpappersbilderna är nytryckta hinner också avta tills de ska användas av eleven.
- Förstoringsglaset/symbolen med texten "kartboken" ersätts med rubriken Kartboken och markeras med ett k i marginalen.
- Förstoringsglaset/symbolen med texten "fundera" ersätts med rubriken Fundera och markeras med ett f i marginalen.
- Då de seende eleverna "drar streck" markerar eleven svaren eller parar ihop olika ord och meningar med varandra.
- I korsorden får eleven det utelämnade ordets antal bokstäver inom parentes.
- De flesta bilder har fått en bildtext eller bildbeskrivning
- Några uppgifter är omarbetade se under "Sidspecifika förändringar".
- När det i boken hänvisas till kartboken, hänvisas eleven med synnedsättning till "karta/kartan eller Internet". Taktila kartor går att beställa hos SPSM, men tänk på

att göra det i god tid. Förslag på kartor som är bra att ha i klassrummet hittar du längre ned i dokumentet under Pedagogiska tips.

- Många uppgifter behöver förberedas av pedagogen. Detta gäller särskilt kartuppgifter samt tabeller av olika slag. Se "Sidspecifika förändringar".

Sidspecifika förändringar

1

Förordet har ändrats till:

Välkommen till Koll på Världen aktivitetsboken

I den här boken får du lära dig mer om världen. Du får till exempel svara på frågor, arbeta med olika kartor, söka fakta i tabeller, rita diagram och lösa korsord. För att lösa uppgifterna behöver du Koll på Världen och en kartbok. Överst på uppslagen i aktivitetsboken står det vilka sidor i Koll på Världen som du ska använda.

Ordet "Kartboken" framför en del av uppgifterna betyder att du måste använda en kartbok för att lösa uppgiften.

Ordet "Fundera" betyder att du måste fundera lite extra för att lösa uppgiften. Det är inte alldeles säkert att du hittar svaret direkt i Koll på Världen.

Längst bak i boken finns några sidor med extrauppgifter.

Lycka till!

Bonnier Utbildning

4

Uppgift 1

Denna uppgift kräver individuell genomgång, då eleven inte har någon kartbild. A Här ser man en cylindrisk kartprojektion.

Vilka problem finns med projektion A?

B Den här kartan är en konisk kartprojektion.

osv.

Uppgift 2

Uppgiften är förändrad för att eleven ska kunna arbeta självständigt, men eleven har stor nytta av en individuell genomgång av hur olika kartprojektioner ger olika former på exempelvis formen av Sverige.

2 En karta visar världsdelarnas rätta storlek i förhållande till varandra. Men formen på dem blir felaktig. Vilka problem kan man stöta på om man tittar på en karta med olika typer av kartprojektioner?

5

Uppgift 3

Eleven får en bildbeskrivning, men även här behöver eleven en individuell handledning.

På en världskarta har man med olika färger markerat medellivslängden hos världens befolkning.

70- år

Nordamerika, Mexiko, Costa Rica, Panama, Venezuela, Surinam, Chile, Argentina, Uruguay, Grönland, Europa, Bahrain, Oman, Sri Lanka, Ryssland, Kazakstan med omgivande länder, Kia, Korea, Japan, Malaysia, Australien, Nya Zeeland

60-69 år

Guatemala, Honduras, Nicaragua, Brasilien, Colombia, Ecuador, Peru, Bolivia, Paraguay, länderna i Afrika längst Medelhavet, Turkiet, Syrien, Jordanien, Saudiarabien, Iran, Irak, Afghanistan, Indien, Thailand, Indonesien, Mongoliet.

50-59 år

Liberia, Côte D'voire, Ghana, Nigeria, Kamerun, Gabon, Kongo rep, Kongo dem. rep., Kenya, Tanzania, Namibia, Zimbabwe, Madagaskar, Pakistan, Nepal, Bangladesh, Burma/Myanmar, Kambodja, Laos, Papua Nya Guinea

-50 år

Mauretanien, Mali, Senegal, Gambia, Guinea-Bissau, Guinea, Burkina Faso, Niger, Tchad, Centralafrika, Uganda, Etiopien, Somalia, Angola, Zambia, Malawi, Mocambique, Afghanistan, Bhutan

8

Uppgift 4

Eleven behöver en taktil karta. Då de taktila kartorna troligen saknar längdgrad och breddgrads markeringar behöver kanske eleven få hjälp med just den uppgiften.

9

Kartboken uppgift 10

Eleven behöver en taktil karta. Kolla så att kartan har floderna utmarkerade annars kan man markera dem med vaxsnöre på elevens arbetskarta.

10

Uppgift 1

Uppgiften har fått ett lite annorlunda utseende eftersom då kan eleven göra uppgiften utan att ha tillgång till en taktil karta. I annat fall kan eleven naturligtvis lösa uppgiften exakt som den är i boken men då måste eleven ha en taktil världskarta med bergen tydligt utmarkerade.

1 Skriv var följande bergskedjor är belägna (land/världsdel) och berätta något om varje bergskedja.

- a) Klippiga bergen ---
- b) Atlasbergen ---
- c) Alperna ---
- d) Anderna ---
- e) Tian Shan ---

f) Appalacherna ---

g) Himalaya ---

11

Uppgift 3

Tabellen utgår och är omarbetad på följande sätt:

1 Mount McKinley

land/länder: ---

världsdel: ---

m. ö. h. ---

2 Aconcagua

land/länder: ---

världsdel: ---

m. ö. h. --- osv.

11

Uppgift 4

Uppgiften kräver förberedelser.

Rita ett diagram på elevens ritmuff. Detta är en tidskrävande uppgift som eleven kanske behöver lite hjälp med.

12

Uppgift 1

Använd en taktill karta. Om man använder en världskarta och vill återanvända den markerar man med exv. vaxsnören. Man kan dock beställa kartan från SPSM Läromedel, Klimatzoner Bestnr. 60171.

13

Uppgift 6

Eleven parar ihop ord och klimatzon.

14

Uppgift 3

Rita gärna en bild på elevens ritmuff så att eleven har möjligheten att rita ifall han/hon skulle vilja, annars så skriver eleven sin förklaring.

15

Uppgift 7

Uppgiften kräver förberedelser.

För att eleven ska kunna lösa uppgiften måste man rita två stapeldiagram på elevens ritmuff.

16

Uppgift 3

Uppgiften har fått följande utseende:

Hitta regnskogsorden. ...

anakonda, gorilla, kakao, kolibri, krokodil, lian, apa, mango, orangutang, palm, paprika, pilgiftsgroda, tukan

vågrätt:

rad 1 krokodilrgsm

rad 2 adorgtfiglip

rad 3 kgnatugnarog osv.

lodrätt:

rad 1 kakolibri

rad 2 rdgtukanp

rad 3 oonvrztna osv.

17

Uppgift 5

Uppgiften kräver förberedelser.

Man kan enkelt göra motsvarande karta genom att använda elevens karta över Indonesiskaövärliden och markera med häftmassa. Sedan får eleven små lappar med siffrorna 1- 11 att markera med.

17

Uppgift 6

Eleven behöver en taktil karta där klimatzoner etc. är markerat. Tänk dock på att eleven har endast konturerna på världsdelarna inga namn på länder. Därför kan det vara bra att bryta ner uppgiften och ge eleven tre separat kartor där man med vaxsnöre markerar var regnskogen finns.

18

Uppgift 1

Eleven behöver en karta över Sydamerika.

18

Uppgift 8/9

Kolla så att floderna är markerade på elevens karta.

19

Uppgift 12

Rita gärna ett klimatdiagram på elevens ritmuff.

Eleven har fått ungefärliga siffror på följande sätt:

Klimattabell - Manaus

nederbörd i mm - temperatur grader C

januari: 250 mm - 25 grader C

februari: 260 mm - 25 grader C

mars: 325 mm - 25 grader C

april: 300 mm - 25 grader C

maj: 250 mm - 25 grader C

juni: 110 mm - 25 grader C

juli: 75 mm - 25 grader C

augusti: 50 mm - 26 grader C

september: 75 mm - 28 grader C

oktober: 110 mm - 28 grader C

november: 175 mm - 28 grader C

december: 220 mm - 26 grader C

Gör eleven medveten om att siffrorna inte är några exakta värden.

21

Uppgift 6

Uppgiften kräver förberedelser.

Rita ett diagram på elevens ritmuff. Eleven behöver troligen hjälp med att fylla i tabellen.

Man skulle kunna förenkla uppgiften genom att göra två separata tabeller en med nederbörd och en med temperatur.

Kolla så att eleven har en taktill karta där Livingstone är utmärkt. Om inte markera Livingstone med häftmassa på eleven karta.

Klimat tabellen har följande utseende:

Livingstone

- månad: nederbörd (mm) - tempertur grader C
- januari: 186 mm - 24 grader C
- februari: 145 mm - 23 grader C
- mars: 77 mm - 23 grader C osv.

22

Uppgift 1 och 2

Uppgiften kräver förberedelser.

Uppgifter av den här typen kräver ofta individuell handledning.

Det kan vara bra att göra uppgiften tillsammans med eleven så att man kan förvissa sig om att eleven har tolkat kartan rätt.

24

Uppgift 5

Elevens taktila karta har troligen inte alla den information som behövs för att lösa uppgiften. Ge därför den information som eleven behöver.

25

Uppgift 6

Eleven saknar taktilt diagram. Rita diagrammen på ritmuffen. Eleven har fått klimattabeller med ungefärliga siffror, vilket kan vara bra att förtydliga för eleven.

26

Uppgift 2

Eleven har följande text istället för bild:

- a) Jorden lutar mot solen. ---
- b) Jorden lutar från solen. ---

26

Uppgift 6

I stället för att dra streck skriver eleven ar för Arktis och an för Antarktis.

27

Uppgift 7/8/9

Se till att eleven har taktila kartor med rätt information.

28

Uppgift 1-4

Eleven kan markera länderna med häftmassa eller visa direkt på karta för läraren i stället för att färglägga.

30

Uppgift 3

Uppgiften kräver förberedelser.

Se till att eleven har en taktill Indienkarta med aktuella platser markerade med häftmassa. Ett annat alternativ till lösning på uppgifter av den här typen är ju att låta eleven peka ut platserna på en karta. På så sätt kan man spara tid!

31

Uppgift 4

Kolla så att eleven har tillgång till befolkningspyramiderna. Om så inte är fallet rita två förenklade pyramider där man kan hitta svaret på frågorna.

31

Uppgift 5

Kolla så att elevens taktila karta har den information som eleven behöver för att lösa uppgiften.

Om eleven inte har tillgång till Guineas flagga rita den på elevens ritmuff.

32/33

Eleven har inga taktila kartor men har fått en uppställning med namn på de länder som kartans färger visar.

34

Uppgift 5

Eleven har fått följande förändring av uppgiften:

Vi använder jordens resurser på olika sätt.

Vilken eller vilka resurser har utnyttjas?

Skriv nedanstående orden vid rätt rubrik.

tröja, trästol, bok, bulle, plasthink och spade, en guldring med grön pärla, en bensindunk

- a) solen, vinden: ---
- b) vattnet: ---
- c) skogen, marken: --- osv.

35

Uppgift 8/9

Eleven kan troligen behöva handledning då elevens bilder/kartor inte kan ge den information som eleven behöver för att kunna lösa uppgiften.

36/37

Uppgift 3/4

Diagrammet kan ritas på ritmuff. Se då till att separera de olika områdenas cirklar så att diagrammet blir lättare att avläsa.

Om eleven har synrester kan man med "ploppar" bygga upp diagrammet och på så sätt åskådliggöra antalet cirklar och förstärka med "plopparnas" färger.

38

Uppgift 3

Kolla så att eleven vet hur de olika grödorna ser ut. Uppgiften har fått följande utseende:

I vilken klimatzon trivs grödorna? Para ihop grödan och rätt klimatzon.

grödor: citron, majs, vindruvor, bananer, kaffebönor, hirs, potatis

- a) tempererade zonen ---
- b) subtropiska zonen ---
- c) tropiska zonen ---

38

Uppgift 5

Uppgiften kan behöva individuell handledning då det är svårt att få med all information på en taktil karta.

39

Uppgift 9

Samtal om bilden då eleven inte har någon detaljerad bildbeskrivning med de olika grönsakernas och frukternas namn. Kolla så att eleven vet hur grönsakerna ser ut, användningsområden etc.

40

Uppgift 5

Uppgiften kräver förberedelser.

Eleven får diagrammets siffror i textform, dessa kan användas som en nyckel till linjediagrammen som ritas på elevens ritmuff.

41

Uppgift 6

Rita ett linjediagram på elevens ritmuff så att eleven kan lösa uppgiften på samma sätt som övriga elever.

41

Uppgift 7

Använd elevens taktila världskarta. Eleven kan markera med häftmassa en gröda i taget om man vill kunna återanvända kartan. Man kan även markera med knappnålar med olika stora huvuden om man sätter fast den taktila kartan på ett mjukt underlag.

43

Uppgift 6

Eleven har kartans information som text.

44

Uppgift 3

Uppgiften kräver förberedelser.

Eleven behöver ha två taktila kartor, en där platserna finns markerade med namn etc. och en karta som endast har siffrummering.

En annan lösning kan vara att eleven lär sig de aktuella platsernas namn och sedan endast visar för läraren på en karta var de är belägna.

45

Uppgift 9

Eleven kan behöva få lite mera information om svältdrabbade områden då bildbeskrivningen i textboken endast anger i stora drag hur situationen är på olika kontinenter.

47

Uppgift 7

Uppgiften kan lösas utan att rita cirkeldiagrammet men om man vill att eleven ska få möjlighet att träna på att avläsa diagram kan det vara bra att rita cirkeldiagrammet på en ritmuff.

50

Uppgift 4

Visa gärna på en jordglob så att eleven får en taktil bild av hur stor del av jordklotet som täcks av vatten.

51

Uppgift 8

Uppgiften kräver förberedelser.

Märk ut haven med häftmassa. Ge eleven små nummerlappar med siffrorna 1-17, så eleven kan fästa fast på markeringarna på kartan. Om man vill spara tid kan man låta

eleven göra uppgiften genom att peka ut de olika haven direkt på kartan. Då kan man ju samtidigt kolla så att eleven har de faktiska kunskaperna.

51

Uppgift 9

Kolla så att eleven verkligen har tillgång till kartor med likvärdiga uppgifter. Tänk dessutom på att det tar längre tid att leta reda på var de olika städerna är belägna då eleven inte lika lätt kan bläddra i en atlas utan måste ta fram olika kartor.

52

Uppgift 5

Kolla så att eleven har tillgång till en karta där djuphavsgravarna är markerade. Ta annars en världskarta och gör en "nyckel" så kan man markera endast begynnelsebokstäverna på kartan.

53

Uppgift 6

Här kan eleven både skriv och rita om han eller hon så vill.

57

Uppgift 7

Uppgiften kräver förberedelser.

Välj på vilket sätt, du som pedagog, vill att eleven ska lägga ner sin energi och kraft på. Det kanske är bättre att eleven får namnen på floderna och sjöarna och i stället lär sig att peka ut var de är belägna på kartan.

58

Uppgift 2

Uppgiften kräver ev. vissa förberedelser.

Eleven behöver en karta över Egypten med angränsande länder. Kolla så att eleven har de fakta som behövs för att lösa uppgiften.

58

Uppgift 3

Uppgiften kräver förberedelser.

Rita ett diagram på elevens ritmuff där eleven kan fylla i flodernas längd.

59

Uppgift 4

Jmf. uppgift 7 på sid 57.

59

Uppgift 5

Korsordet har följande utseende:

Du får det sökta ordets antal bokstäver inom parentes.

1. Världens längsta flod (12) ---
2. Den fjärde bokstaven i det grekiska alfabetet (5) ---
3. Här mynnar Mississippifloden (10)(6) ---

osv.

62

Uppgift 1

Uppgiften kräver vissa förberedelser.

Rita fyra enkla siffermarkerad staplar där eleven sedan kan markera hur mycket vatten som en person genomsnittligt förbrukar.

Vill man spara tid kan eleven enbart fylla i svaren skriftlig.

1 Hur många liter vatten använder en person i genomsnitt? Titta på tabellen på sidan 92 och fyll på med vatten eller skriv dina svar här nedan.

- a) USA: ---
- b) Sverige: ---
- c) Nigeria: ---
- d) Indien: ---

65

Uppgift 2

Utgår.

66

Uppgift 2

Uppgiften kräver vissa förberedelser.

Markera 20:e längdgraden öster om Greenwich på en av elevens taktila Europakartor. Ge gärna lite individuell handledning till eleven som gör att uppgiften blir lättare att lösa.

67

Uppgift 2

Uppgiften kräver förberedelser.

Rita ett stapeldiagram med de höjdsiffror som finns i originalboken.

Elevens uppgift har följande utseende:

Rita in nedanstående skyskrapors höjd i ett stapeldiagram.

1. CN Tower (Toronto) 553 m
2. Sears Tower (Chicago) 443 m osv.

OBS! Informera eleven om hur man känner igen de olika byggnaderna.

68

Uppgift 3

Eleven parar ihop land och huvudstad.

69

Uppgift 1

Eleven kan markera de länder som ligger i Sydamerika.

70

Spännande platser i världen.

Eleven svara endast på frågorna. Rituppgifterna finns kvar så att eleven vet hur övriga klasskamrater löser uppgiften. Eleven kan naturligtvis markera eller visa direkt på en karta var de olika platserna etc. är belägna.

Till läsaren

Du skriver dina svar på perkinsmaskinen eller datorn.

Samla svaren i en egen mapp.

Var noga med att du alltid skriver uppgiftens kapitelrubrik och nummer så att det blir lätt att se vilka svar som hör till vilken uppgift. Vissa uppgifter kan du, med hjälp av exempelvis häftmassa, markera direkt i punktskriftsboken, exempelvis tipsraderna.

Uppgifterna är numrerade/bokstaverade så att det ska bli lättare att skriva svaren och att rätta uppgifterna.

Rubriken Fundera talar om att du måste fundera lite extra för att komma på svaret. Det markeras med ett f i marginalen.

Rubriken Kartboken innebär att du troligen behöver en karta för att kunna lösa uppgiften. Det markeras med ett k i marginalen.

Du behöver taktila kartor. Be din lärare om en taktil karta eller använd dina taktila kartor som du har i ämnet geografi.

Bokens diagram ritas du exempelvis på en ritmuff. Var uppmärksam på att diagrammens siffror inte alltid är exakta utan ungefärliga.

En del uppgifter kan vara omarbetade beroende på att det kan vara svårt att rita bilder som blir tillräckligt tydliga.

Om man i aktivitetsboken hänvisar till elevboken, glöm då inte bort att läsa även bildernas bildbeskrivningar.

I korsorden får du hjälp med det sökta ordets antal bokstäver inom parentes.

Skicka gärna dina synpunkter på anpassningen av denna bok till

<mailto:anpassningsfunktionen@spsm.se>

Pedagogiska tips

- Många uppgifter är kopplade till elevens bilder i elevens grundbok. Tänk då på att de bildbeskrivningar som finns i grundboken aldrig kan ge exakt samma information som de seende eleverna får genom att se på bilderna, samtala därför gärna om bilderna och ge den extra information som eleven med synnedsättning kan ha nytta av för att lösa uppgifterna.
- Diagram och kartuppgifter kräver troligen individuell handledning. Tänk på att dessa uppgifter dessutom är tidskrävande för en elev med synnedsättning. Anpassa undervisning utifrån detta!
- Utgå alltid från den enskilde elevens befintliga kunskaper. Försök få eleven att hitta egna sätt att hänga upp sina nya kunskaper på. Det hör till allmänbildningen att veta var olika platser är belägna, hur naturen ser ut i olika delar av världen eller hur ett delta har bildats. Tyvärr är denna information inte lika lättillgänglig för en elev med synnedsättning som för de seende eleverna och därför är den individuella genomgången så viktig.
De seende eleverna får så mycket gratis genom synen som icke seende behöver få tillgång till på ett annat sätt.
En pedagogisk utmaning som också uppskattas mycket av seende elever.
- Ritmuffen är ett bra hjälpmedel då det saknas taktila bilder exv. kartor, tidslinjer, diagram etc.
Rita en enkel skiss. Skala bort all onödig information.
Gör gärna en "Nyckel med förkortningar" så kan man få med lite mera information på ritmuffsbilden. Denna information kan man skriva med hjälp av Perkinsmaskinen direkt på ritmuffen.
Exempel på bilder i boken som man skulle kunna illustrera med en enkel ritmuffbild.

sid 8 vulkanen
sid 11 diagram - bergstoppar
sid 15 stapeldiagram nederbörd
sid 19 klimatdiagram
sid 21 klimatdiagram
sid 25 diagram nederbörd/temperatur
sid 26 årstider
sid 27 världsdelar runt Antarktis
sid 36/37 "cirkel/plopp" diagram
sid 40 kassavadiagram
sid 40 potatisdiagram
sid 41 majsdiagram
sid 47 cirkeldiagram
sid 62 stapeldiagram
sid 67 kända skyskrapors siluetter

- Det finns kartor och andra bilder i boken som man kan beställa från SPSM
Läromedels Basbilder
webbutiken.spsm.se
kontakt: <mailto:laromedel@spsm.se>
Kom dock ihåg att göra dessa beställningar i god tid innan ni börjar med nytt kapitel.
- Exempel på basbilder från SPSM som kan vara användbara:
 - Världskarta i relief Best. nr. 6577
 - Stora Asienkartan Best. nr. 6622
 - Europapaketet Best. nr. 6674
 - Nordamerika Best. nr. 6627
 - Sydamerika Best. nr. 6621
 - Afrika Best. nr. 6619
 - Oceanien Best. nr. 6625
 - Antarktis Best. nr. 6659
 - Arktis Best. nr. 6600
 - Klimatzoner Best. nr. 60171
- För att kunna återvända kartorna kan man även här skriva en "nyckel" med förkortningar med den information man vill förmedla på kartan och sedan sätt förkortningarna med häftmassa på kartan.
Vaxsnören är bra när man vill markera exempelvis pilar, gränser etc. på en taktil karta.
Makraménålar kan också vara användbara om man vill markera olika platser, men då bör kartan placeras på exv. en tretexskiva.
- Eleven skriver sina svar på perkinsmaskinen eller datorn. Tänk på att samla svaren i en egen mapp.
- Tänk på att det tar **längre tid** för en elev med synnedsättning att läsa igenom texterna och att läsa igenom bildbeskrivningarna kräver **extra** tid.
- Vid prov har en eleven med synnedsättning också rätt att få **mera tid** till sitt förfogande.
- Uppmana eleven att läsa "Till läsare" så att han/hon får information om bokens upplägg och utformning.

Bildbeskrivningar

3

Tidszoner

En världskarta som visar de 24 tidzonerna.

När klockan är 13 h i Sverige så är klockan:

- 12 h i London
- 13 h i Paris (+1)
- 14 h i Helsingfors (+2)
- 15 h i Moskva (+3)
- 21 h i Tokyo (+10)
- 20 h i Beijing (+8)
- 20 h i Perth (+8)
- 22 h i Sidney (+10)
- 9 h på Grönland och Brasilien (-3)
- 8 h i Buenos Aires (-4)
- 7 h i New York (-5)
- 4 h i Los Angeles/San Francisco (-8)

5

På en världskarta har man med olika färger markerat medellivslängden hos världens befolkning.

70- år

Nordamerika, Mexiko, Costa Rica, Panama, Venezuela, Surinam, Chile, Argentina, Uruguay, Grönland, Europa, Bahrain, Oman, Sri Lanka, Ryssland, Kazakstan med omgivande länder, Kina, Sydkorea, Japan, Malaysia, Australien, Nya Zeeland

60-69 år

Guatemala, Honduras, Nicaragua, Brasilien, Colombia, Ecuador, Peru, Bolivia, Paraguay, länderna i Afrika längst Medelhavet, Turkiet, Syrien, Jordanien, Saudiarabien, Iran, Irak, Afghanistan, Indien, Kambodja, Indonesien, Mongoliet.

50-59 år

Liberia, Côte D'voire, Ghana, Nigeria, Kamerun, Gabon, Kongo rep., Kongo dem. rep., Kenya, Tanzania, Namibia, Zimbabwe, Madagaskar, Pakistan, Nepal, Bangladesh, Burma/Myanmar, Kambodja, Laos, Papua Nya Guinea

-50 år

Mauretanie, Senegal, Gambia, Guinea-Bissau, Guinea, Burkina Faso, Niger, Tchad,
Centralafrika, Uganda, Etiopien, Somalia, Angola, Zambia, Malawi, Mocambique,
Afghanistan, Bhutan